

Notat vedr. Lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser af 19. marts 2014

Social- og Sundhedsskolerne i Region Syddanmark samt Region Syddanmark og kommuner i Region Syddanmark har med interesse modtaget lov om ændring af lov om erhvervsuddannelserne som en del af aftalen om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser.

Region Syddanmark, kommunerne i Region Syddanmark og Social- og Sundhedsskolerne i Region Syddanmark har, på baggrund af drøftelser, udarbejdet dette fælles arbejdsblad med kommentarer til lovforslaget i relation til social- og sundhedsuddannelserne og den pædagogiske assistentuddannelse.

1. Dimensionering på SOSU-området

Det foreslås i lovforslaget, at *”reglerne, om henholdsvis den institutionsfordelte dimensionering til social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse, og om at de offentlige arbejdsgivere maksimalt kun kan udvælge halvdelen af det antal elever, som de er forpligtede til at ansætte inden for social- og sundhedsuddannelsens trin 1 og den pædagogiske assistentuddannelse, ophæves med virkning fra udløbet af dimensioneringsaftalen den 31. december 2015. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil”*. (Lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser af 19. marts 2014 – herefter ændring af lov om erhvervsuddannelser)

I aftaleteksten om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser af 24. februar 2014 står endvidere, at

”Regeringen vil – i forlængelse af reformen og frem mod udløbet af trepartsaftalen i 2015 og i dialog med parterne – undersøge, hvordan den nuværende dimensionering af SOSU-området kan erstattes af en alternativ styring” (Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser af 24. februar 2014, s. 48)

Vi vil gøre opmærksom på, at afskaffelse af dimensioneringen fra 2016 kan give udfordringer i retningen af:

- At tilvejebringe et grundlag for en alternativ styring, der sikrer, at optaget passer til arbejdsmarkedets behov
- At give mulighed for planlægning af kapacitet, ikke mindst på skoler, men også på praktikpladsområdet

Dette gælder, uanset om man sigter mod mindre, uændret eller større optag og/eller dimensionering.

Vi gør opmærksom på, at planlægning og koordinering af den gode uddannelse og den gode undervisning (herunder ressourcer hertil) kræver viden om, hvor mange elever der kan forventes på skolerne og i praktikken i god tid. Dette tilgodeses ikke med en løsning, hvor antallet af elever kan svinge fra år til år.

Vi vil herudover også gøre opmærksom på, at der tages hensyn til behovet for overgang dels fra SSH til SSA, dels fra SSA til videregående uddannelser. Der er således f.eks. på UCL hele 10% af de optagne studerende på de mellemlange videregående sundhedsuddannelser (sygeplejerskeuddannelsen, fysioterapeutuddannelsen m.fl.), der kommer med en SSA-baggrund. I en sammenligning med øvrige

optagne er gennemførelsesprocenten næsten 10% bedre for studerende med SSA-baggrund end for de øvrige studerende. På UC Syddanmark har 15% af eleverne en SSA-baggrund¹

Danske SOSU-skoler og Region Syddanmark pointerer i deres høringssvar til ministeriet, at en afskaffelse af dimensioneringen ændrer fundamentalt udfordringerne på både skoler og praktikken.

2. Optag til uddannelserne og struktur

Det foreslås i lovforslaget, at *”reglerne, om henholdsvis den institutionsfordelte dimensionering til social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse, og om at de offentlige arbejdsgivere maksimalt kun kan udvælge halvdelen af det antal elever, som de er forpligtede til at ansætte inden for social- og sundhedsuddannelsens trin 1 og den pædagogiske assistentuddannelse, ophæves med virkning fra udløbet af dimensioneringsaftalen den 31. december 2015. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil”*. (Ændring af lov om erhvervsuddannelser, s. 49)

Se også §5, stk. 3 og 5 side 69 i ændring i lov om erhvervsuddannelser.

Vi stiller os positive over for, at det overordnede ansvar for optaget til uddannelserne fremadrettet entydigt placeres hos de ansættende myndigheder. Der kan dog være problematikker forbundet hermed:

- Det kan blive sværere at fylde uddannelsespladser op, da ansvaret entydigt placeres hos ansættende myndighed. Vi opfordrer derfor til, at også skolernes erfaring og kompetence med hensyn til rekruttering og PR bringes i spil
- Begrebet ”Bedst kvalificeret” bør præciseres, så der f.eks. lægges vægt på både skole- og jobmæssige kompetencer
- Når der også bliver tale om et entydigt arbejdsgiveransvar på social- og sundhedsassistentuddannelsen, altså trin 2 (s. 47-48 i aftaleteksten om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser og s. 49 i Ændring af lov om erhvervsuddannelser)- så indebærer dette en udfordring omkring den logistik, der hidtil har været varetaget af skolerne via reglen om skoleoptag

Vi er enige om, at der på social- og sundhedsskolerne generelt er meget stor erfaring i forhold til at vurdere en ansøgers kvalifikationer og erfaringer på baggrund af dokumentation. Skolernes erfaring med optag af elever på baggrund af kvalifikationer fra andre uddannelser og erhvervserfaring ønskes tænkt ind i en fremtidig model for optag.

Udover problematikker, der knytter sig til ansvaret for optag af elever til uddannelserne, ser vi også nogle problemstillinger i uddannelsesopbygningen, adgangskrav og elevernes økonomiske grundlag, der kan få betydning for optaget af elever til uddannelserne. F.eks. kan den relativt høje gennemsnitsalder på SOSU set i forhold til de økonomiske vilkår med SU på grundforløbets 2. del give rekrutteringsproblemer.

En mulighed for at imødekomme elevernes økonomiske udfordringer på grundforløbets 2.del kunne være at introducere praktikadgangsvejen på social- og sundhedsuddannelserne, som man også ser det på andre

¹ Kun opgjort ift. Sønderborg og Esbjerg.

erhvervsuddannelser. Dette betyder, at eleverne påbegynder deres uddannelse i et praktikforløb og herefter kommer grundforløbet, hvorefter vekselvirkningen mellem skole og praktik fortsætter på sædvanlig facon. Med andre ord: Eleven er således lønnet under hele uddannelsesforløbet, inklusiv grundforløbet, når uddannelsen gennemføres via praktikadgangsvejen. Og længden på uddannelsesforløbet er den samme, hvad enten man vælger praktikadgangsvejen eller skoleadgangsvejen (som idag).

Ligeledes er det problematisk, at de nye regler om kun at måtte gennemføre ét grundforløb 1 tolkes således, at de unge der måtte afbryde tidligt i dette grundforløb senere ikke får mulighed for at kunne gennemføre dette.

Endvidere bør der være fokus på at etablere en bredere sundhedsfaglig indgang i den nye indgang "Omsorg, sundhed og pædagogik", hvor det vil give god mening at samle nye uddannelser som f.eks. serviceassistent, portør, sundhedsservicesekretær, lægesekretær af hensyn til en styrkelse af det faglige miljø. Vi finder det hensigtsmæssigt, at det uddannelsesmæssige ansvar for denne bredere indgang placeres hos social- og sundhedsskolerne, der har kompetence til at løse opgaven kompetent.

Slutteligt vurderer vi, at karakteradgangskravet er et godt tiltag i forhold til at tiltrække fagligt dygtige elever til social- og sundhedsuddannelserne og den pædagogiske assistentuddannelse, men kravet kan samtidig også være en begrænsning for ellers kvalificerede ansøgere – f.eks. flygtninge og indvandrere.

3. EUX og talentudviklingen på SOSU-området

Vi er fortalere for EUX på SOSU-området, **og vi ser det som centralt med opstart af EUX'en i august 2015 eller snarest muligt.** På trods af at elever med en social- og sundhedsassistent kan søge ind på 14 mellemlange videregående uddannelser, er det vores vurdering, at EUX'en vil gavne social- og sundhedsuddannelserne både i forhold til rekruttering og det faglige niveau på uddannelserne. Det er vores vurdering, at EUX'en på SOSU-området kan bidrage til følgende:

- EUX på SOSU kan være med til at højne uddannelsens image og tiltrække flere teoretisk stærke elever til uddannelsen, som ellers vil vælge en gymnasial uddannelse
- EUX på SOSU kan være med til at øge rekrutteringen til uddannelsen
- Med en EUX erhverver eleverne sig både høje studie- og erhvervskompetencer
- EUX giver relevant arbejdskraft på højt kvalificeret niveau både faglært og akademisk
- Med en EUX får eleverne studiekompetencer svarende til en HF, hvilket giver dem mulighed for, på et tidspunkt i deres arbejdsliv, at søge videre til en højere uddannelse på lige vilkår med elever med en gymnasial uddannelse. Dermed kan der søges til en meget bredere palette af uddannelser (på professionshøjskolerne men også på universitetet), da eleverne sidestilles med øvrige med en gymnasial uddannelse. Eleverne kan søge uddannelserne på kvote 1 fremfor kvote 2 som i dag

Organisationerne bag dette notat hjælper gerne til udviklingen af denne.

4. Erhvervsuddannelse for voksne (EUV)

§ 66 x. De faglige udvalg udvikler standardiserede hovedforløb for voksne og bestemmer indholdet i regler om elevers fritagelse for skole- og praktikdele, jf. § 4, stk. 2, § 13, stk. 3, og § 38, stk. 1, nr. 1.

Stk. 2. Et hovedforløb tilrettelagt for voksne skal i almindelighed være af kortere varighed end hovedforløbet i den tilsvarende ungdomsuddannelse, både hvad angår skoleundervisning og praktikuddannelse, og praktikuddannelsen kan højst vare to år. (Ændring af lov om erhvervsuddannelser s. 5)

Social- og Sundhedsskolerne vil gerne være kendt for at uddanne fagligt dygtigt personale på social- og sundhedsområdet med en høj faglig viden. I ændring af lov om erhvervsuddannelser lægges der op til, at uddannelsesforløbet for elever med erfaring forkortes. Vi gør opmærksom på, at målgruppen for et forkortet uddannelsesforløb ikke nødvendigvis vil have gavn af et forkortet uddannelsesforløb.

I høringssvaret fra Danske SOSU-skoler bliver der pointeret, at der ikke er et pædagogisk belæg for at forkorte uddannelsesforløbet for voksne elever med erfaring, herunder at voksne ikke nødvendigvis lærer hurtigere eller er bedre til at gå i skole.

5. Ansøgernes økonomiske grundlag

Der er uvished om, hvilket økonomisk grundlag der vil være gældende for elever over 25 år på grundforløbets 2. del. Skal elever over 25 år på grundforløbets 2. del som forventet alene modtage SU (eller elevløn)? Hvilken økonomisk model der vil blive anvendt kan have betydning for rekruttering af især de voksne ansøgere over 25 år.

Det er vores generelle opfattelse, at vilkårene for at ansætte ældre elever over de senere år generelt har forandret sig. Dette skal forstås således, at disse stadig er blevet mere og mere afhængige af en vokselevløn med henblik på at kunne påbegynde og gennemføre en uddannelse.

I tillæg skal det pointeres, at der også er økonomiske udfordringer i forhold til den ældre elevmålgruppe, idet det i mindre grad er økonomiske fordelagtigt at ansætte ældre elever via en vokselevløn.

6. Før-EUD-uddannelsestiltag

Vi vurderer, at for at tilgodese de elever, som ikke lever op til de fremtidige adgangskrav- og niveauer, er det essentielt, at skolerne, kommunerne og regionen samarbejder omkring disse før-uddannelsestiltag. Dette gælder f.eks. tiltag som 20-20, EUD10, Den kombinerede ungdomsuddannelse, særlige forløb, FVU/AVU etc.

Vi opfordrer til, at der er en økonomisk beredvillighed fra kommunerne ift. disse før-EUD-uddannelsestiltag, der både kan være et formelt krav for at påbegynde en uddannelse, men også i visse tilfælde en reel forudsætning for, at visse elever med større sandsynlighed kan gennemføre en uddannelse, bl.a. de tosprogede elever (selvom de formelle kvalifikationer er på plads).

7. Yderligere oplysninger

Yderligere oplysninger om indholdet i dette notat kan fås ved henvendelse til:

Repræsentant for kommunerne i region Syddanmark:

Uddannelseskonsulent Jonna S. Thuesen, joth@esbjergkommune.dk, 23412826

Region Syddanmark

Specialkonsulent Tine Hald, tine.hald@rsyd.dk, 29201810

Social- og Sundhedsskolen Fredericia-Vejle-Horsens:

Uddannelseschef Thomas Thomsen, tth@sosufvh.dk, 79211342

Social- og Sundhedsskolen Syd

Direktør Joan Jessen, jj@sosusyd.dk, 40282680

Social- og Sundhedsskolen Esbjerg

Uddannelseschef Karen Munk Rasmussen, kr@sosuesbjerg.dk, 61200049

Social- og Sundhedsskolen Fyn

Afdelingschef Lisbeth Lykkegaard, lily@sosufyn.dk, 63102701